

ИНФОРМАЦИЈА

о оствареном расту потрошачких цена у априлу 2013. године

1. У априлу 2013. године у односу на претходни месец инфлација је износила 0,8%¹, при чему су цене роба оствариле бржу динамику у односу на услуге (0,9% према 0,5%). Остварени интензитет раст потрошачких цена у овом месецу је највећи у протеклом периоду године, чиме је, услед виших цена пољопривредних производа овогодишњег рода, привремено прекинут тренд стабилних цена који је био присутан од новембра 2012. године (новембар 0%, децембар -0,4%, јануар 0,6%, фебруар 0,5%, март 0%).

Раст цена у овом месецу је опредељен повећањем цена хране, пре свега воћа и поврћа чије су цене повећане за 4,3% и 10,3%, на које се односи 0,7 п.п месечног интензитета раста. У оквиру ових група највише су поскупели агруми, односно поврће из овогодишње понуде, као и поврће које је на измаку сезоне, због смањене понуде. Наиме, промене цена осталих производа и услуга деловале су на општи раст са свега 0,1 процентни поен.

Инфлација мерена укупним текућим растом потрошачких цена, у априлу ове у односу на децембар претходне године, је износио 1,9%, а укупним међугодишњим растом, у априлу ове у односу на април претходне године 11,4%. Наиме, остварени овогодишњи међугодишњи раст био је мањи једино 2008. и 2011. године, рачунајући од када Републички завод за статистику објављује индекс потрошачких цена².

¹ Саопштење РЗС број 125 од 13. маја 2013. године.

² Прилог број 1 у Информацији.

2. Посматрано по основним групама, на **априлско повећање потрошачких цена**, највећи утицај са око 90% имале су цене хране и безалкохолних пића, које су у просеку повећане за 2% и који је највећи у протекла четири месеца. На другом месту, по дејству и натпросечном расту (1,2%) су цене рекреације и културе, на које се односи око 6% општег раста потрошачких цена у априлу ове године. Раст цена испод просечног повећања је остварено у групи ресторана и хотела (0,6%), здравства (0,5%), остале робе и услуга (0,5%) и одеће и обуће (0,1%).

Непромењени ниво цена је евидентиран код алкохолних пића и дувана и стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива.

Снижење цена је забележено код транспорта (0,3%), намештаја, покућства и текућег одржавања (0,2%), комуникација (0,1%) и образовања (0,1%).

3. Наипросечна повећања цена, у оквиру индустријско прехранбеног комплекса евидентирана су једино код: воћа (4,3%) и поврћа (10,3%), а код индустријско непрехрамбених производа и услуга код: снабдевања водом (1,6%), одвођења отпадне воде (2,7%), течних горива (1,2%), централног загревања стана (1,3%), већих алата и опреме за кућу и врт (1,3%), медицинских услуга (1,4%), стоматолошких услуга (2,9%), услуга у вези са спортом и рекреацијом (2%), канцеларијског материјала (1%), пакет аранжмана (8,6%) и осталих предмета за личну негу (1,4%). Учешће ових група производа и услуга у индексу потрошачких цена износи око 14,1%, што указује на констатацију да су цене већине производа и услуга биле стабилне.

4. У оквиру контролисаних цена кориговане су цене једино на нивоу локалне самоуправе и то:

У априлу 2013. године повећане су **цене свих стамбено комуналних услуга** за домаћинства на нивоу Републике, највише цена одведене отпадне воде 2,7%, а најмање цена изношења смећа 0,5%, док су цене воде и централног грејања повећане 1,6% и 1,3%. При том, сва забележена повећања су изнадпросечна, изузимајући повећање цене изношења смећа, које је нешто испод општег раста цена. Оваква кретања на нивоу просека проузроковала су појединачна повећања цена стамбено комуналних услуга у шест градова који су на статистичком праћењу. Тако су повећане цене, и то: воде, одведене отпадне воде, изношења смећа и грејања у Нишу (10,0%, 10,0%, 3,5%, 21,0%); воде, одведене отпадне воде и изношења смећа у Ваљеву (15,0%, 15,0%, 11,6%); воде и одведене отпадне воде у Суботици (6,0%, 18,0%) и Зрењанину (5,5%, 8,2%); грејања у Ужицу (14,2%) и изношења смећа у Панчеву (3,4%). Посматрано по градовима, већина реализованих повећања цена стамбено комуналних услуга одступа од дозвољеног оквира, с тим што је највеће одступање забележена код корекције цене грејања у Нишу, а најмања код изношења смећа у Панчеву.

Цене јавног градског превоза у извештајном месецу су мировале.

Имајући у виду досадашња кретања цена стамбено комуналних услуга и јавног градског превоза, до краја године могла би се очекивати повећања цена у оним градовима који те цене нису мењали у прва четири месеца.

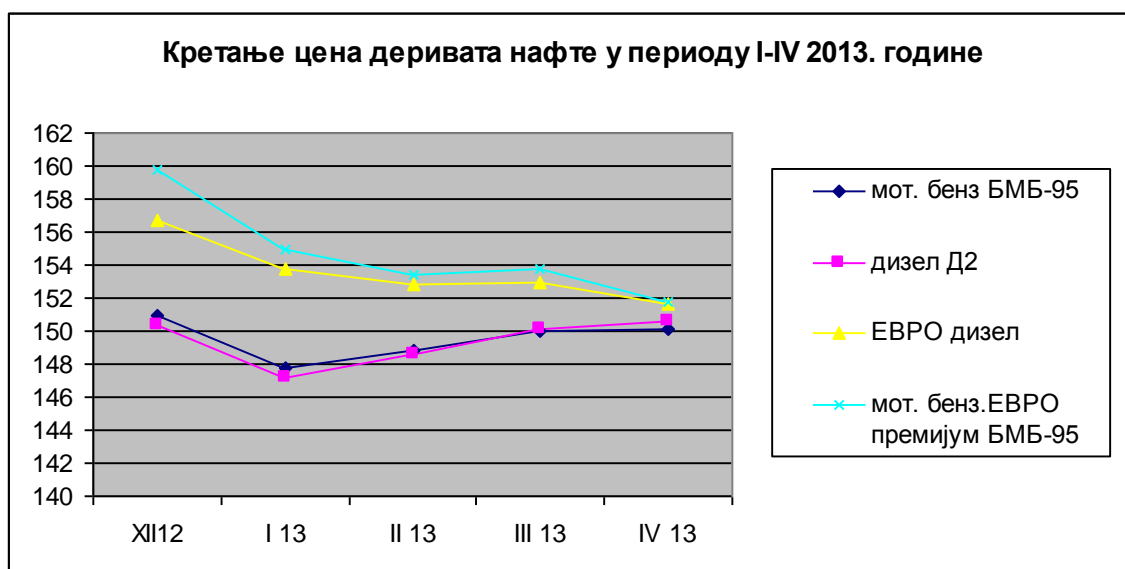
5. Цене деривата нафте у априлу у односу на март ове године снижене су у просеку за 0,8%, при чему је бензин појефтинио у просеку за 0,9%, а дизел у просеку за 0,5%. У истом месецу цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро дизел*) снижене су у просеку за 1,2%, док су деривати нафте из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2*) поскупели у просеку за 0,2%.

Цене деривата нафте у априлу ове у односу на децембар претходне године **снижене су у просеку за 3,2%**, при чему је бензин појефтинио у просеку за 3,8%, а дизел гориво за 1,4%. У истом периоду цене деривата нафте из увоза (*бензин евро премијум БМБ-95 и Евро дизел*) снижене су у просеку за 4,3%, а из домаће производње (*моторни бензин БМБ-95 и дизел Д2*) за 0,4%.

У наредној табели и графикону приказани су нивои и кретање малопродајних цена основних деривата нафте у децембру 2010., 2011. и 2012. године, као и у прва четири месеца 2013. године:

(динара по литри)

	<i>Моторни бензин БМБ -95</i>	<i>Дизел гориво Д 2</i>	<i>Евро дизел 10 ppm</i>	<i>Евро премијум БМБ -95</i>	<i>Уље за ложење</i>
<i>XII 2010.</i>	118,96	108,60	116,50	128,76	90,80
<i>XII 2011.</i>	133,77	126,59	137,49	138,76	92,11
<i>XII2011/XII2010 (индекс)</i>	112,4	116,6	118,0	107,8	101,4
<i>XII 2012.</i>	150,99	150,31	156,71	159,75	144,12
<i>XII2012/XII2011 (индекс)</i>	112,9	118,7	114,0	115,1	156,5
<i>I 2013.</i>	147,74	147,18	153,73	154,95	143,00
<i>II 2013.</i>	148,77	148,55	152,85	153,37	143,17
<i>III 2013.</i>	149,97	150,09	153,00	153,75	145,54
<i>IV 2013.</i>	150,08	150,60	151,64	151,76	147,30
<i>IV / III 2013. (индекс)</i>	100,1	100,3	99,1	98,7	101,2
<i>IV2013./XII2012. (индекс)</i>	99,4	100,2	96,8	95,0	102,2

Из графика се може закључити да је у априлу забележен супротан тренд кретања цена деривата нафте. Наиме, док су цене деривата нафте из увоза забележиле опадајући тренд, код цена деривата из домаће прераде регистрован је растући тренд. То је имало за последицу приближавање домаћих цена деривата ценама до нивоа увозних цена, односно постојање разлике у ценама од свега око 1,50 дин. по литри у корист увозних цена деривата нафте.

6. Фискалном стратегијом за 2013. годину са пројекцијама за 2013. и 2014. годину, пројектована инфлација у овој години износи 5,5%, што претпоставља просечан месечни раст од 0,4%.

У периоду јануар-април ове године остварен је раст потрошачких цена од 1,9%, што значи да је просечан месечни раст износио 0,47%. Под претпоставком да се овакав интензитет настави и у наредном периоду до краја године, годишња инфлација би износила око 5,8%, што је у границама пројектоване, односно циљане инфлације за ту годину, утврђене од стране Народне банке Србије ($4\% \pm 1,5$ п.п.).

На бази листе производа и услуга за које нумеричке смернице раста цена утврђује Влада у сарадњи са Народном банком Србије, **регулисане цене**³ у априлу ове године су биле стабилне, с обзиром да су повећане свега 0,1%, што је имало занемарљиво дејство на општи раст (0,03%) У оквиру овог повећања, повећане су цене производа и услуга из локалне надлежности, појединих лекова који се издају на лекарски рецепт, таксе за моторна возила и кабловске телевизије.

Цене непрерађене хране су у априлу повећане за 5,7%, по основу значајног повећања цена воћа (4,3%) и поврћа (10,3%), док су цене јаја (0,3%) и меса (0,4%) биле стабилне. Имајући у виду остварене месечне стопе и обухват основних група у индексу потрошачких цена, према подацима НБС, може се констатовати да је раст цена у априлу углавном опредељен вишим ценама непрерађене хране, с обзиром да је индекс потрошачких цена без енергије (чије су цене снижене за 0,4% у просеку) и непрерађене хране (раст 5,7%) у априлу у односу на претходни месец износио 0,1%.

Месечни раст цена базне инфлације (ЦПИ по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета) износио је 0,3%⁴, што значи да су, у овом месецу, у оквиру индустријских производа и услуга, опредељујући утицај имале више цене услуга (0,5%), с обзиром да су цене индустријских производа без хране и енергије, биле стабилне (0,1%).

Ниска агрегатна тражња, реалан пад плата и пензија и апresiasiја курса динара у протеклом периоду ове године су утицале на стабилно кретање цена. Наиме, у зависности од овогодишњег рода пољопривредних култура и кретања курса динара у наредном периоду, зависеће и раст цена.

Курс динара у првом кварталу ове године је смањен за 1,6% (мерено: просечан курс динара у марту у односу на просечан курс динара у децембру претходне године), што је настављено и у априлу (0,2%), тако да износи 111,50 динара, што је за око 2 динара мање него у децембру претходне године (113,55 динара).

На нивоу Републике, раст зарада без пореза и доприноса је у периоду јануар-март ове у односу на исти период претходне године номинално износио 6% а реално -5,4%⁵, док су пензије реално смањене за 5,7%. У истом периоду промет у трговини на мало бележи пад у текућим ценама за 2% а у реалним пад за 11,9%⁶, при чему је највећи пад евидентиран код моторних горива (13,5%) и хране, пића и дувана (13,3%).

7. Укупан текући раст потрошачких цена у 2013. години **износи 1,9%**, с тим што је евидентирана знатно бржа динамика цена робе у односу на цене услуга (2,1% према

³ На бази података НБС прерачунато у Министарству.

⁴ Податак НБС, www.nbs.rs/statistika/realnisektor/potrosackecene

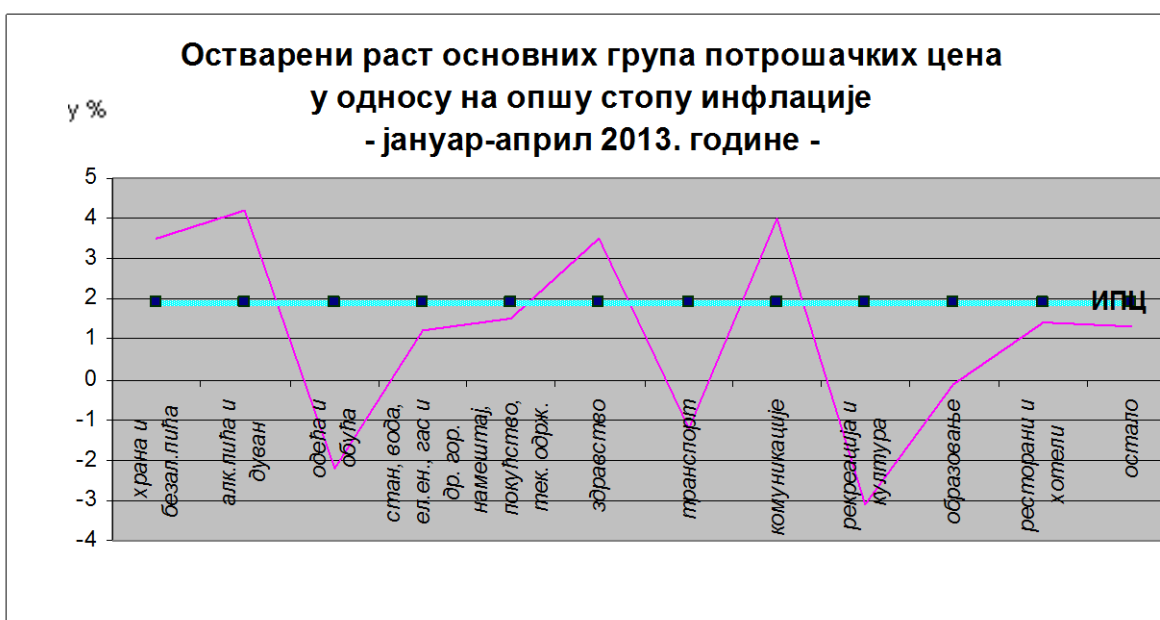
⁵ Саопштење РЗС број 106 од 25. априла 2013. године.

⁶ Саопштење РЗС број 118 од 30. априла 2013. године.

1,2%). Остварени раст цена је са готово две трећине⁷ опредељен натпросечним растом цена групе хране и безалкохолних пића (3,5%) у односу на општи раст потрошачких цена. Исти интензитет раста евидентиран је и у здравству, док је највећи интензитет раста забележен код алкохолних пића и дувана (4,2%) и комуникација (4%), тако да њихов утицај на општи раст износи око две петине.

Испод просека су повећане цене намештаја, покућства и текућег одржавања (1,5%), ресторана и хотела (1,4%), остале робе и услуга (1,3%) и стана, воде, електричне енергије, гаса и других горива (1,2%), чије учешће износи око 16% на укупан текући раст потрошачких цена.

Снижење цена рекреације и културе (3,1%), одеће и обуће (2,2%), транспорта (1,2%), и образовања (0,1%), деловало је са око 0,4 процентна поена на ублажавање општег интензитета раста.

8. Међугодишња раст инфлације у априлу ове у односу на април претходне године износио је 11,4%, што је за 0,2 п.п. процентних поена више него у марту исте године.

Посматрано по групама производа и услуга, највећи интензитет раста је евидентиран код алкохолних пића и дувана (30,5%), а натпросечно су повећане још и цене хране и безалкохолних пића (16,2%).

Испод просека су повећане цене код осталих група и то: намештај, покућство и текуће одржавање (10,8%), ресторани и хотели (9,5%), комуникације (9,2%), остала роба и услуга (8,9%), здравство (7,9%), стан, вода, електрична енергија, гас и друга горива (6,5%), рекреација и култура (6,3%), образовање (4,8%), транспорт (3,3%) и одећа и обућа (2%).

⁷ На основу података РЗС прерачунато у Министарству.

**КРЕТАЊЕ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА
ОД ЈАНУАРА 2007. ГОДИНЕ ДО АПРИЛА 2013. ГОДИНЕ**

Година/месец	у %		
	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2007. година</i>			
јануар	0,4	0,4	5,4
фебруар	-0,3	0,1	4,1
март	0,6	0,7	4,1
април	0,7	1,4	3,2
мај	1,9	3,3	3,1
јун	0,4	3,7	4,0
јул	-0,2	3,4	4,2
август	2,5	6,0	6,5
септембар	1,6	7,6	8,0
октобар	0,5	8,2	8,9
новембар	1,4	9,7	9,3
децембар	1,2	11,0	11,0
<i>2008. година</i>			
јануар	0,9	0,9	11,5
фебруар	0,6	1,4	12,5
март	1,6	3,0	13,6
април	1,5	4,6	14,6
мај	1,8	6,5	14,5
јун	0,7	7,2	14,9
јул	-1,1	6,1	13,9
август	0,4	6,4	11,5
септембар	1,0	7,5	10,9
октобар	1,8	9,4	12,3
новембар	0,2	9,6	10,9
децембар	-0,9	8,6	8,6
<i>2009. година</i>			
јануар	2,1	2,1	10,0
фебруар	1,2	3,4	10,7
март	0,4	3,8	9,4
април	0,9	4,8	8,8
мај	2,1	7,0	9,1
јун	0,0	7,0	8,3
јул	-0,9	6,0	8,5
август	-0,1	5,9	8,0
септембар	0,3	6,2	7,3
октобар	-0,2	6,0	5,2
новембар	0,8	6,9	5,9
децембар	-0,2	6,6	6,6

МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ И УНУТРАШЊЕ ТРГОВИНЕ И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Сектор за трговину, услуге, цене и заштиту потрошача

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2010. година</i>			
јануар	0,5	0,5	4,8
фебруар	0,3	0,7	3,9
март	1,2	2,0	4,7
април	0,6	2,5	4,3
мај	1,5	4,1	3,7
јун	0,4	4,5	4,2
јул	0,0	4,5	5,1
август	1,4	5,9	6,6
септембар	1,3	7,3	7,7
октобар	1,0	8,3	8,9
новембар	1,5	9,9	9,6
децембар	0,3	10,3	10,3
<i>2011. година</i>			
јануар	1,4	1,4	11,2
фебруар	1,5	2,9	12,6
март	2,6	5,5	14,1
април	1,1	6,7	14,7
мај	0,4	7,1	13,4
јун	-0,3	6,8	12,7
јул	-0,5	6,2	12,1
август	0,0	6,2	10,5
септембар	0,2	6,3	9,3
октобар	0,4	6,8	8,7
новембар	0,9	7,7	8,1
децембар	-0,7	7,0	7,0
<i>2012. година</i>			
јануар	0,1	0,1	5,6
фебруар	0,8	0,9	4,9
март	1,1	2,0	3,2
април	0,6	2,6	2,7
мај	1,4	4,1	3,9
јун	1,1	5,2	5,5
јул	0,1	5,4	6,1
август	1,6	7,1	7,9
септембар	2,3	9,6	10,3
октобар	2,8	12,7	12,9
новембар	0,0	11,9	12,6
децембар	-0,4	12,2	12,2

Година/месец	Месечни раст ¹	Текући раст ²	Међугодишњи раст ³
<i>2013. година</i>			
јануар	0,6	0,6	12,8
фебруар	0,5	1,1	12,4
март	0,0	1,1	11,2
април	0,8	1,9	11,4

¹ Месечни раст – промена цена у текућем месецу у односу на претходни месец исте године

² Текући раст – промена цена у текућем месецу у односу на децембар претходне године

³ Међугодишњи раст – промена цена у текућем месецу у односу на исти месец претходне године

Прилог 2

ОСТВАРЕНИ РАСТ ПОТРОШАЧКИХ ЦЕНА ПО ОСНОВНИМ ГРУПАМА

- у % -

	Месечни раст 4.2013. 3. 2013.	Структура месечног раста	Текући раст 4.2013. 12.2012.	Структура текућег раста
ПОТРОШАЧКЕ ЦЕНЕ – укупно	0,8	100,0	1,9	100,0
Храна и безалкохолна пића	2,0	90,0	3,5	64,4
Алкохолна пића и дуван	0,0	-0,4 ¹⁾	4,2	17,7
Одећа и обућа	0,1	0,7	-2,2	-5,0
Стан, вода, ел. енергија, гас и друга горива	0,0	0,6 ¹⁾	1,2	7,7
Намештај, покућство, текуће одржавање	-0,2	-0,9	1,5	3,3
Здравство	0,5	3,9	3,5	11,4
Транспорт	-0,3	-4,6	-1,2	-7,6
Комуникације	-0,1	-0,7	4,0	10,0
Рекреација и култура	1,2	6,0	-3,1	-6,6
Образовање	-0,1	-0,2	-0,1	0,0
Ресторани и хотели	0,6	1,9	1,4	1,7
Остала роба и услуге	0,5	2,9	1,3	3,0

На бази података РЗС прерачунато у Министарству.

¹⁾ Структура месечног раста је изведена на бази података РЗС о учешћу у укупном расту индекса 4.2013. на 3.2013. године.

Београд, 22. мај 2013. године